

Kompensation enligt artikel 7 i EU-förordningen nr 261/2004 på grund av försenad flygning. Förseningen berodde på en extraordinär omständighet. Fråga om flygbolaget haft tillräckligt stora tidsmarginaler för att hantera eventuellt uppkomna sidoeffekter och på så sätt kunde anses ha vidtagit alla rimliga åtgärder för att undvika omständigheten och dess konsekvenser. (EU-domstolens dom i mål C-294/10.)

Beslut 2017-05-29; 2017-00894

MM begärde 600 euro i kompensation enligt artikel 7 i EU-förordningen nr 261/2004. Hennes flyg från San Fransisco till Stockholm den 20 december 2016 försenades drygt fyra timmar.

Flygbolaget motsatte sig kravet. Flygningen från San Francisco till Stockholm ankom till Stockholm 4 timmar och 3 minuter försenad, vilket berodde på att föregående flygning ankommit sent till San Fransisco. Detta berodde i sin tur på att vid flygningen dessförinnan blev en passagerare sjuk och svimmade på passagerarbryggan under avstigning (de-boarding) i Stockholm. Avstigningen fick därför stoppas och medicinsk hjälp tillkallas. Passageraren togs omhand och fördes till sjukhus. Incidenten påverkade nästa avgång och en följd-försening uppstod. Ombokning eller omdirigering skulle inte ha lett till en mindre försening. Situationen kan betecknas som extraordinär, den uppstod plötsligt och var utanför flygbolagets kontroll.

Allmänna reklamationsnämnden gjorde följande bedömning.

Twisten gäller om flygbolaget är skyldigt att betala kompensation enligt EU-förordningen nr 261/2004¹ till följd av den försenade flygningen. Enligt sin ordalydelse omfattar inte förordningen en sådan rätt. EU-domstolen har emellertid slagit fast att passagerare vid försening kan åberopa rätten till kompensation enligt artikel 7, om de till följd av försenad flygning når sin slutliga bestämmelseort tre timmar eller mer efter den ankomsttid som ursprungligen faststälts av lufttrafikföretaget².

I ärendet är utrett att MM nådde sin slutliga bestämmelseort Stockholm mer än fyra timmar efter den tidtabellsenliga ankomsttiden. Hon har därför i princip rätt till kompensation. Flygbolaget är emellertid inte skyldigt att betala kompensation om flygbolaget kan bevisa att flygningen försenats på grund av extraordinära omständigheter som inte skulle ha kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits³.

Prövningen av om ett flygbolag kan undgå att betala kompensation innefattar två led, nämligen dels om det inträffade berott på en extraordinär omständighet, dels om flygbolaget vidtagit alla rimliga åtgärder för att undvika omständigheten och dess konsekvenser. Det är flygbolaget som har bevisbördan för att båda leden är uppfyllda. Det räcker alltså inte med att enbart konstatera att förseningen berott på en extraordinär omständighet.

¹ Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91.

² EU-domstolens dom i mål C-402/07 och C-432/07.

³ Artikel 5.3

EU-domstolen har lagt fast att – då lufttrafikföretaget enligt artikel 5 punkt 3 i förordningen är skyldigt att vidta alla rimliga åtgärder för att undvika de extraordinära omständigheterna och effekterna av dessa – lufttrafikföretaget vid planeringen av flygningen i rimlig utsträckning måste beakta risken för förseningar, om extraordinära omständigheter skulle inträffa. Domstolen anför att ett förnuftigt lufttrafikföretag för att undvika alla förseningar, även obetydliga sådana, som uppstår till följd av att extraordinära omständigheter inträffar måste planera sina resurser på sådant sätt att det har en viss tidsreserv och för att, om möjligt, kunna genomföra flygningen när de extraordinära omständigheterna inte längre föreligger. Om ett lufttrafikföretag i en sådan situation däremot inte har någon tidsreserv kan det enligt domstolen inte anses ha vidtagit alla de rimliga åtgärder som föreskrivs i artikel 5.3 i förordning nr 261/2004⁴

Domstolen framhåller också att det i bedömningen av om de åtgärder är rimliga som lufttrafikföretaget har vidtagit när det planerade flygningen ska beaktas risker för sidoeffekter, i den mån de omständigheter som utgör dessa risker kan förutses och beräknas. Som exempel på sådana sidoeffekter anges att det kan vara svårt att få ny plats i flygkorridorer eller att få plats att starta eller landa på flygplatser⁵.

Flygbolaget har som skäl till den uppkomna förseningen åberopat att en passagerare på en tidigare flygning blev sjuk och svimmade på passagerarbryggan under avstigning, vilket ledde till att avstigningen fick stoppas och medicinsk hjälp tillkallas. Denna tidigare flygning låg två flygningar före den flygning som det begärs kompensation för.⁶ Även om den händelsen skulle ha orsakat en viss fördröjning av arbetet med att göra flygplanet klart för ny flygning har flygbolaget inte bevisat att den orsakat så stor försening att flygbolaget även med en rimlig tidsreserv i sin planering oundvikligen skulle drabbas av att en flygning med samma flygplan som låg två flygningar längre fram i flygplanets planerade användning skulle bli fyra timmar försenad till destinationen. Mot bakgrund bl.a. av EU-domstolens nämnda uttalanden anser nämnden därför att flygbolaget inte kan undgå skyldighet att betala kompensation till MM. Avståndet mellan avreseort och destination är sådant att flygbolaget ska rekommenderas att betala kompensation med 600 euro till MM.

---

⁴ EU-domstolens dom i mål C-294/10, stycke 28

⁵ EU-domstolens dom i mål C-294/10, stycke 33 och 34

⁶ Beträffande frågan om en extraordinär omständighet på en tidigare flygning kan åberopas av flygbolaget, se Anders Eriksson, Flygpasagerares rättigheter, 2013, s. 63. Där anges att detta är möjligt.